

Stan polityki żywieniowej w Polsce

Indeks polityki NOURISHING

Niniejszy przegląd sytuacji w poszczególnych krajach przedstawia szczegółowe wyniki **Indeksu polityki NOURISHING** [1] dla Polski. Wskazuje on mocne i słabe strony w formułowaniu założeń krajowych polityk żywieniowych, uzupełniając tym samym wyniki indeksu polityki o dogłębne spojrzenie na jakość nakreślania jej założeń w każdym kraju. Pełne wyniki indeksu polityki zostały przedstawione w streszczeniu polityki NOURISHING, w którym porównano Polskę z 29 innymi krajami europejskimi.

Kluczowe przesłania

- 1 Polska wdraża działania polityki w siedmiu z dziesięciu obszarów ramowych NOURISHING. Trzy najwyżżej ocenione obszary otrzymały ocenę umiarkowaną, a dotyczyły one zachęt finansowych nakierowanych na poprawę dostępności i przystępności cenowej zdrowej żywności, np. w celu uzupełniania istniejących rozwiązań podatkowych w obszarze zdrowia (U), ograniczania lub usuwania określonych składników odżywczych z produktów spożywczych (I1) oraz zwiększania świadomości społecznej na temat zdrowego odżywiania (I2).
- 2 Słabe strony i luki zostały zidentyfikowane we wszystkich obszarach polityki, takich jak chociażby normy i przepisy dotyczące oznaczania wartości odżywczej zgodnie z przepisami obowiązującymi w UE (N1). Luki obejmują też brak przepisów dotyczących dostarczania napojów słodzonych cukrem do szkół i dostępności żywności w pobliżu szkoły (O) oraz zapewniania umiejętności w zakresie edukacji żywieniowej (G), gdzie uzyskano ocenę dostateczną.
- 3 Nie podjęto żadnych działań polityki w zakresie stworzenia zdrowszego środowiska handlu detalicznego i usług gastronomicznych (S), zamówień publicznych na żywność (H) oraz poradnictwa i doradztwa żywieniowego w placówkach opieki zdrowotnej (N2), dlatego te obszary polityki powinny być traktowane priorytetowo. Należy wyraźnie wzmocnić starania we wszystkich obszarach zachęt finansowych, aby poprawić dostępność i przystępność cenową zdrowej żywności poprzez np. uzupełnianie istniejących rozwiązań podatkowych w obszarze zdrowia (U), a także rozwinąć przepisy dotyczące marketingu żywności i reklamy skierowanej do młodych ludzi, na przykład w szkołach (R).

Przegląd statusu polityki

	NIE ZIDENTYFIKOWANO ŻADNYCH POLITYK	SŁABE	DOSTATECZNE	UMIARKOWANE	DOBRE	DOSKONAŁE
N Normy i przepisy dotyczące stosowania oświadczeń i dorozumianych oświadczeń żywieniowych na etykietach żywności						DOSTATECZNE
O Oferowanie zdrowej żywności i ustanawianie standardów w instytucjach publicznych i innych określonych miejscach						DOSTATECZNE
U Stosowanie narzędzi ekonomicznych w celu zapewnienia przystępności cenowej żywności i zachęt do zakupu						UMIARKOWANE
R Ograniczenie reklamy żywności i innych form promocji handlowej						SŁABE
I Poprawa jakości odżywczej całej żywności						UMIARKOWANE
S Ustanowienie zachęt i zasad w celu stworzenia zdrowego środowiska detalicznego i usług gastronomicznych						NIE ZIDENTYFIKOWANO ŻADNYCH POLITYK
H Wykorzystanie łańcucha dostaw i działań w różnych sektorach w celu zapewnienia spójności z wymogami zdrowego życia						NIE ZIDENTYFIKOWANO ŻADNYCH POLITYK
I Informowanie ludzi o żywności i żywieniu poprzez podnoszenie świadomości społecznej						UMIARKOWANE
N Porady i doradztwo żywieniowe w placówkach opieki zdrowotnej						NIE ZIDENTYFIKOWANO ŻADNYCH POLITYK
G Zapewnienie edukacji i umiejętności w zakresie żywienia						DOSTATECZNE

Ten przegląd oparty jest wyłącznie na polityce na szczeblu krajowym. Zakres tego projektu nie obejmuje polityk prowadzonych przez władze województwa, regionu lub lokalne samorządy.

Metody

Metody opracowania indeksu polityki NOURISHING są w pełni wyjaśnione w powiązanim **streszczeniu**. Krótko mówiąc, indeks polityki łączy wartości jej a) obecności polityki i b) założeń polityki dla 41 analiz porównawczych.

Analizy porównawcze stosuje się do polityk w **bazie danych NOURISHING** [2], utworzonych na podstawie kompleksowych przeglądów w 30 krajach europejskich, w tym w Polsce.

STRUKTURA: zbiór kompleksowych działań polityki w 3 domenach:

ŚRODOWISKA
ŻYWIENIOWE

SYSTEM ŻY-
WNIENIOWY

KOMUNIKACJA DOTYCZA-
CA ZMIANY ZACHOWAŃ

BAZA DANYCH:

biblioteka polityk
żywieniowych i
dietetycznych

N O U R I S H I N G

INDEKS POLITYKI: porównuje
wyniki dla kraju i obszaru polityki
wygenerowane przez narzędzie do
analizy porównawczej

**NARZĘDZIE DO ANALIZY
PORÓWNAWCZEJ:** ocena
jakości założeń polityki w oparciu
o ustalone kryteria

Narzędzia wykorzystywane do tworzenia wyników indeksu polityki

Podział wyników indeksu polityki

(Informacje szczegółowe na temat kryteriów formułowania założeń polityki podano w [streszczeniu polityki](#))

	Nie zidentyfikowano żadnej polityki		Spełnia do 75% założeń polityki
	Spełnia do 25% założeń polityki		Spełnia do 99% założeń polityki
	Spełnia do 50% założeń polityki		Spełnia wszystkie założenia

	Składniki odżywcze z tytułu opakowania			Ograniczenia planistyczne dotyczące punktów gastronomicznych w pobliżu szkół	
	Etykiety z przodu opakowania			Ograniczenia planistyczne dotyczące punktów gastronomicznych	
	Etykiety ostrzegawcze			Inicjatywy mające na celu zwiększenie dostępności zdrowszej żywności w sklepach i punktach gastronomicznych	
	Zasady dotyczące oświadczeń o wartościach odżywczych			Środki wspierające producentów żywności w zwiększaniu ilości zdrowej żywności i redukcji niezdrowej żywności w łańcuchu dostaw	
	Zasady dotyczące oświadczeń zdrowotnych			Środki wspierające wytwórców żywności w zwiększaniu ilości zdrowej żywności i redukcji niezdrowej żywności w łańcuchu dostaw	
	Żywność i napoje dostępne w szkołach, w tym ograniczenia dotyczące niezdrowej żywności			Środki wspierające sprzedawców detalicznych żywności w zwiększaniu ilości zdrowej żywności i redukcji niezdrowej żywności w łańcuchu dostaw	
	Środki związane z dostarczaniem napojów słodzonych cukrem w szkołach			Struktury zarządzania dla zaangażowania wielosektorowego/zainteresowanych stron	
	Inicjatywy dotyczące owoców i warzyw w szkołach			Normy żywieniowe dla zamówień publicznych	
	Żywność i napoje dostępne w bezpośrednim sąsiedztwie szkół			Wspieranie rolnictwa miejskiego w polityce zdrowotnej i planowaniu	
	Niezdrowa żywność w placówkach pozaszkolnych			Wspólnotowa produkcja żywności	
	Podatki lub cła na żywność związane ze zdrowiem			Opracowywanie i przekazywanie wytycznych żywieniowych opartych na żywności	
	Dotacje związane z dochodami lub inicjatywy mające na celu poprawę przystępności cenowej i dostępności zdrowej żywności			Świadomość społeczna, środki masowego przekazu i kampanie informacyjne oraz marketing społeczny w zakresie zdrowego żywienia	
	Ukierunkowane dotacje lub inicjatywy mające na celu poprawę przystępności cenowej i dostępności zdrowej żywności			Porady i doradztwo żywieniowe w podstawowej opiece zdrowotnej	
	Marketing skierowany do młodych ludzi poprzez reklamę			Porady i doradztwo żywieniowe w ramach szkolnej opieki zdrowotnej	
	Marketing bezpośredni skierowany do młodych ludzi			Edukacja żywieniowa w programach nauczania	
	Marketing skierowany do młodych ludzi poprzez sponsoring			Szkolenia dla nauczycieli	
	Marketing skierowany do młodych ludzi poprzez działania w punktach sprzedaży			Szkolenia dla pracowników służby zdrowia	
	Marketing skierowany do młodych ludzi poprzez lokowanie produktu i branding			Umiejętności gotowania	
	Marketing skierowany do młodych ludzi poprzez projektowanie produktów i opakowań			Szkolenia w szkołach w zakresie uprawy żywności	
	Marketing w szkołach lub wokół nich		Szkolenia dla firm cateringowych		
	Ograniczenie lub usunięcie określonych składników odżywczych z produktów spożywczych				

Uwaga: w każdym kraju krajobraz polityczny z czasem ulega zmianie. Niniejsze ustalenia odzwierciedlają stan naszej wiedzy na maj 2023 r. Najnowsze wyniki i więcej informacji technicznych na temat indeksów polityki znaleźć można na naszej stronie internetowej:

wcrf.org/our-policy-work.

Opinie lub sugestie dotyczące aktualizacji prosimy przysyłać na adres: policy@wcrf.org. Więcej informacji na temat projektu CO-CREATE podano na stronie: co-create.eu

[1] Indeks polityki: wcrf.org/nutrition-policy-index [2] Baza danych polityki: policydatabase.wcrf.org